

TEATR NARODOWY

Sezon artystyczny 2025/2026

Materiały prasowe znajdują się także w wersji
do pobrania na naszej stronie narodowy.pl
w zakładce „O Teatrze / Dla mediów”.

Istotą dykcji Jana Klaty w Teatrze Narodowym jest świadomość udziału w sztafecie dyrektorów, reżyserów i autorów stanowiących o tożsamości polskiej kultury. Twórcze nawiązywanie do dorobku poprzedników nadal ma być znakiem rozpoznawczym Narodowej Sceny.

19 listopada 1996 roku Teatr Narodowy po odbudowie zainaugurował działalność – w gorącej politycznej atmosferze – gościnnymi występami krakowskiego Starego Teatru im. Heleny Modrzejewskiej ze spektaklem *Dziady – 12 improwizacji* w reżyserii Jerzego Grzegorzewskiego. Na scenie wystąpił kilkudziesięcioosobowy zespół aktorów ukształtowanych jeszcze przez Konrada Swinarskiego, Andrzeja Wajdę, Jerzego Jarockiego, Krystiana Lupe i właśnie Grzegorzewskiego. Było to symboliczne przekazanie pałeczki w sztafecie pokoleń – aktorów i reżyserów – rozumiejących i wypełniających misję teatru narodowego.

12 maja 2017 roku w Narodowym Starym Teatrze im. Heleny Modrzejewskiej odbyła się premiera *Wesela* w reżyserii Jana Klaty. Jak się okazało, była to ostatnia jego premiera w Starym Teatrze i pożegnanie z dyrekcją krakowskiej sceny, które również odbyło się w gorącej politycznej atmosferze. Na scenie zaprezentował się niemal cały wielopokoleniowy zespół Starego Teatru, w tym aktorzy, którzy grali w legendarnych *Weselach* wystawianych na tej scenie przez Jerzego Grzegorzewskiego (1977) i Andrzeja Wajdę (1991).

W tym roku mija dwadzieścia pięć lat od uroczystej milenijnej premiery *Wesela* w reżyserii Jerzego Grzegorzewskiego w Teatrze Narodowym (ostatnie przedstawienia zagrano w 2007 roku). Po niespełna dwudziestu latach nieobecności *Wesele* Wyspiańskiego powróci więc na Narodową Scenę, a na widowni zasiądzie wielu aktorów Teatru Narodowego występujących w tamtym przedstawieniu.

Na scenie zobaczymy między innymi siedmioro aktorów z *Dziadów – 12 improwizacji* Jerzego Grzegorzewskiego: Ewę Kaim, Zbigniewa W. Kaletę, Elżbietę Karkoszkę, Ryszarda Łukowskiego, Beatę Paluch, Jana Peszka oraz Andrzeja Kozaka.

Niezwyczajnym wydarzeniem jest obecność Jana Peszka, aktora, który zagrał we wszystkich czterech wspomnianych wyżej przedstawieniach. W *Weselu* z 1991 roku w Starym Teatrze u Andrzeja Wajdy był Panem Młodym, w *Dziadach – 12 improwizacjach* w 1995 roku w reżyserii Jerzego Grzegorzewskiego w Starym Teatrze wcielił się w postać Senatora, w *Weselu* z 2000 roku w Teatrze Narodowym zagrał Stańczyka. Powrócił do tej roli w Starym Teatrze w spektaklu *Jan Kłata*. W Warszawie wystąpi w sobotnich spektaklach, 20 września 2025.

W niedzielnym spektaklu, 21 września 2025 rolę Stańczyka zagra Edward Linde-Lubaszenko, który zapowiedział pożegnanie ze sceną tym występem.

Niedzielne przedstawienie będzie zarazem 100. wykonaniem tego spektaklu przez zespół Narodowego Starego Teatru.

Składając ukłon koncepcji „Domu Wyspiańskiego”, jaką realizował w Teatrze Narodowym Jerzy Grzegorzewski, Jan Kłata rozpoczyna własny rozdział w dziejach Narodowej Sceny.

„U podstaw programu nowej dyrekcji stały dwa postanowienia. Pierwsze dotyczyło sposobu konstruowania zespołu. Zasadą tego działania było poszukiwanie kanonu obsady *Wesela*. W realizacji *Wesela*, do której doszło w styczniu 2000 roku, po stu latach od napisania dramatu, nastąpiło potwierdzenie istnienia zespołu Teatru Narodowego. Jerzy Grzegorzewski zaprosił do współpracy aktorów, z którymi, jak sądził, łączyła go wspólna świadomość estetyczna.

Druga myśl zmierzała ku temu, by Teatr Narodowy stał się Domem Wyspiańskiego, czyli miejscem, w którym obowiązuje wyznaczona przez Wyspiańskiego miara. Artysta ustanowił ją, kiedy w czasach gwałtownego rozliczania ze sztuką dziewiętnastowieczną i kultu czystej sztuki postawił sobie zadanie przewyższające przeznaczenie indywidualnego talentu. Skala tego zadania pochodziła ze świadomości wyzwania: Wyspiański rozumiał, iż należy myśleć nie tylko o tym, co zostało utracone, ale również o tym, co musi zostać ocalone.

Dlatego dzieła dramatyczne Wyspiańskiego stały się osią konstrukcyjną repertuaru”.

M. Dziewulska, *Trzy sezony*. W: *Kronika 1997/1998, 1998/1999, 1999/2000*. Teatr Narodowy, Warszawa 2001, s. 5.

„Jeśli *Wesele* przedstawia dekadenski świat, to jednocześnie otwierało i otwiera nowe perspektywy w sztuce. Każda realizacja jest wyzwaniem, próbą i koniecznością szukania od nowa żywego teatru. [...] *Wesele* zawsze pasuje, bo społeczeństwo zwykle – w większym czy mniejszym stopniu – jest «martwe», z wyjątkiem chwil niecodziennych przesileń. Tylko odmiany tej martwoty są różne, trudność polega na utrafieniu w tę, która trwa obecnie. [...] Wyspiański to największy geniusz teatru. Niewiarygodna wyobraźnia. Jak się czyta instrukcje reżyserskie, didaskalia, to ma się wgląd w wymiar wielkości”.

J. Grzegorzewski, *Polska szopa*, rozm. M. Zielińska, „Gazeta Wyborcza” 2000, nr 23 (28 I).

„*Wesele*, podobnie jak tragedia grecka, ma wszelkie cechy dramatu liturgicznego. Skrywa nadto tę samą, wszystkim poruszającą siłę, co tamten dramat: czy nazwiemy to Losem, Opatrznością czy jeszcze inaczej to określimy, to już drugorzędne. [...] Jeśli w *Weselu* otwiera się podziemny świat i wychodzą umarli, niebiosą muszą się otoczyć zasłona. Ale, można dodać – ludzie, śmiertelni już znajdują się tu na samej granicy życia. Usypiająca muzyka Chochoła wtóruje tańcowi śmierci. Hypnos jest bliźniaczym bratem Thanatosa”.

W. Juszcak, *Rzeczywistość „Wesela”*. W: „*Wesele*” 2000. Wykłady otwarte na scenie przy Wierzbowej. Teatr Narodowy, Warszawa 2001, s. 13.

Pierwsza premiera w sezonie artystycznym 2025/2026

Tadeusz Miciński

Termopile polskie

reżyseria, adaptacja, opracowanie muzyczne: Jan Klata

premiera: Sala Bogusławskiego, 22 listopada 2025, godz. 19:00

W swojej pierwszej premierze na scenie Teatru Narodowego Jan Klata sięga po *Termopile polskie* Tadeusza Micińskiego. Jak zapowiadał w swoim programie, jest to „fantasmagoria o przeklętym losie naszej części Europy. O Polsce, Rosji, Ukrainie, o cieniu, który Fatum rzuca na kolejne pokolenia armatniego mięsa Historii”.

Dlaczego reżyser, znany ze swoich odważnych odczytań literackiej klasyki, wraca dziś do tego tekstu? Czego możemy się nauczyć od jego twórcy, poety gwiazd i mroku, autora mistycznych powieści? Czy Historia jest nauczycielką życia?

W 1997 roku, w odbudowanym po pożarze Teatrze Narodowym, Jerzy Grzegorzewski otwierał swoją dyрекcję *Nocą listopadową* Stanisława Wyspiańskiego. Była to rozprawa z tradycją polskich powstań i bolesnym dylematem: „Bić się czy nie bić?”. Pytanie to znów staje się palące w „okresie przedwojennym”, w którym przyszło nam żyć.

Premiera *Termopil polskich* odbędzie się 22 listopada 2025 roku z okazji 260-lecia Teatru Narodowego.

reżyseria, adaptacja i opracowanie muzyczne: Jan Klata

dramaturgia: Miłosz Markiewicz

scenografia i reżyseria światła: Justyna Łagowska

kostiumy: Mirek Kaczmarek

choreografia: Maćko Prusak

projekcje wideo: Natan Berkowicz

muzyka na żywo: Gruzja

realizatorzy dźwięku: **Hubert Majewski, Mariusz Maszewski, Marek Szymański**

realizatorzy światła: **Bartłomiej Kaczalski, Krzysztof Łukasz Stefan, Zbigniew Szulim**

realizatorzy wideo: **Mariusz Chałubek, Paweł Woźniak**

inspicjent: **Adam Borkowski**

suflerka: **Magdalena Markowska**

występują: **Anna Grycewicz, Danuta Stenka, Jan Frycz, Oskar Hamerski, Robert Jarociński, Mateusz Kmiecik, Cezary Kosiński, Waldemar Kownacki, Kamil Mrożek, Paweł Paprocki, Karol Pocheć, Marcin Przybylski, Arkadiusz Pyć (gościnnie), Adam Szczyszczaj, Paweł Tołwiński**

Kolejne premiery w sezonie artystycznym 2025/2026

David Foster Wallace

Niewyczerpany żart

przekład: Jolanta Kozak

reżyseria i adaptacja: Kamil Białaszek

premiera: 13 grudnia 2025, Scena przy Wierzbowej im. Jerzego Grzegorzewskiego

Zgodnie z programową deklaracją otwierania Teatru Narodowego na osoby stojące u początku swojej artystycznej drogi, ostatnią w 2025 roku premierę przygotuje Kamil Białaszek, jedno z najgorętszych nazwisk młodego pokolenia polskiej reżyserii teatralnej. W pracy spotka się z legendą postmodernizmu – Davidem Fosterem Wallace, którego *Niewyczerpany żart* uważany jest za przełomowe dzieło amerykańskiej literatury lat 90. XX wieku. Ta niepokojąco aktualna, ponad 1000-stronicowa powieść stawia pytania o to, dokąd prowadzą bezrefleksyjna pogoń za rozrywką, ale i uzależnienie od mediów. Zapowiada się spektakl pełen nie tylko młodej energii i błyskotliwej refleksji, do których reżyser zdążył nas już przyzwyczaić, ale również nieoczywistych rozwiązań muzycznych oraz multimedialnych.

Tennessee Williams

Słodki ptak młodości

przekład: Jacek Poniedziałek

reżyseria i adaptacja: Małgorzata Bogajewska

premiera: marzec 2026, Scena przy Wierzbowej im. Jerzego Grzegorzewskiego

Na Scenę przy Wierzbowej powraca Tennessee Williams, tym razem w realizacji reżyserki posiadającej niezwykle talent interpretacyjny do amerykańskich dramatów psychologicznych. Małgorzata Bogajewska niejednokrotnie udowodniła już publiczności Teatru Narodowego, z jaką wrażliwością i precyzją potrafi tworzyć sceniczne światy. Reżyserka zrealizuje tę kameralną opowieść o blaskach i cieniach aktorstwa w autorskiej adaptacji, w której znaczący nacisk położony zostanie na postaci kobiece.

Rebecca Solnit

Mężczyźni objaśniają mi świat

przekład: Anna Dzierzgowska

reżyseria: Klaudia Gębska

adaptacja: Mariusz Gołosz

światowa prapremiera: kwiecień 2026, Scena Studio

Kolejne w tym sezonie młode nazwisko na afiszu Narodowej Sceny należy do reżyserki po krakowskiej Akademii Sztuk Teatralnych, która z impetem wkroczyła w teatralny świat, pokazując na festiwalach spektakl, który zrealizowała jako szkolną etiudę. Klaudia Gębska zdążyła już zdobyć kilka nagród i wyróżnień, a jej kolejne realizacje przenoszone są do Teatru Polskiego Radia i Teatru Telewizji. W Teatrze Narodowym przygotowuje spektakl na podstawie najbardziej znanego zbioru esejów Rebekki Solnit – autorki, za sprawą której przez świat przeszła fala ruchu #metoo, a do języka weszło określenie „mansplaining”. Dla równowagi krytycznego spojrzenia na rzeczywistość za adaptację odpowiedzialny będzie inny nagradzany i popularny twórca młodego pokolenia – Mariusz Gołosz.

Olga Tokarczuk

Prowadź swój pług przez kości umarłych

reżyseria i adaptacja: Piotr Cieplak

premiera: maj 2026, Sala Bogusławskiego

Na zakończenie sezonu czeka nas w Teatrze Narodowym powrót, na który teatralne środowisko czekało z wytęsknieniem. Najgłośniejszą książkę noblistki Olgi Tokarczuk przenoszono już zarówno na scenę, jak i na filmowy ekran, jednak ta realizacja będzie wyjątkowa zarówno z uwagi na ekologiczną refleksję – tak potrzebną w czasach kryzysu klimatycznego, a jednocześnie tak bliską Piotrowi Cieplakowi – jak również na zawartą w tej opowieści poruszającą refleksję o przemijaniu.

Kontakt:

Marzena Dąbrowska; tel. 22 69 20 729; tel. kom. 506 214 471; e-mail: media@narodowy.pl
narodowy.pl / „O Teatrze” / „Dla mediów”